

โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียน ประถมศึกษา ในเขตพื้นที่ศึกษาธิการภาค 11*

THE CAUSAL RELATIONSHIP MODEL OF EFFECTIVENESS OF INTERNAL QUALITY ASSURANCE IN PRIMARY SCHOOLS AREA THE REGIONAL EDUCATION OFFICE NO.11

เมธี นาอุดม*, ศิگانต์ เพียรธัญญกรณ์, เพลินพิศ ธรรมรัตน์

Matee Naudom*, Sikan Pienthunyakorn, Ploenpit Thummarat

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร สกลนคร ประเทศไทย

Faculty of Education, Sakon Nakhon Rajabhat University, Sakon Nakhon, Thailand

*Corresponding author E-mail: maytp30@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาระดับประสิทธิผลงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่ศึกษาธิการภาค 11 และระดับปัจจัยเชิงสาเหตุที่นำมาศึกษา 2) ตรวจสอบโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลงานประกันคุณภาพภายใน ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 3) หาแนวทางพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลทางตรงต่อประสิทธิผลงานประกันคุณภาพภายใน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบเชิงผสมผสาน (Mixed Method Research) ประเภทการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเหตุและตัวแปรผล การดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ 1 สร้างโมเดลสมมติฐาน ระยะที่ 2 การตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ระยะที่ 3 หาแนวทางพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 560 คน ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน จำนวน 560 คน ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนเดียวกันจาก 560 โรงเรียน ในเขตพื้นที่ศึกษาธิการภาค 11 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีการศึกษา 2564 เครื่องมือที่ใช้ ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่ศึกษาธิการภาค 11 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและปัจจัยเชิงสาเหตุที่นำมาศึกษาประกอบด้วย ภาวะผู้นำของผู้บริหาร วัฒนธรรมโรงเรียน การจัดการเรียนรู้ของครู และการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งทุกปัจจัยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่ศึกษาธิการภาค 11 ที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยค่าไคว์-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 131.25 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 110 ค่าความน่าจะเป็น (p-value) เท่ากับ 0.08165, ค่าไค-สแควร์สัมพันธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 1.19 นั่นคือ โมเดลมีความกลมกลืนดี

คำสำคัญ: โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ, ประสิทธิภาพงานประกันคุณภาพภายใน, โรงเรียนประถมศึกษา

Abstract

The purpose of this research was to 1) study the effectiveness of quality assurance in primary schools in the Regional Education Office No.11 and the level of causal factors that were

studied. 2) examine the causal relationship model of internal quality assurance effectiveness. 3) find ways to develop factors that directly affect the effectiveness of internal quality assurance by using mixed method research (Mixed Method Research) research type relationship between cause and effect variables. The research was divided into 3 phases, consisting of Phase 1, modeling hypothesis, Phase 2, checking for consistency with empirical data, Phase 3, finding ways to develop factors that affect the effectiveness of quality assurance work in primary schools. The sample is 560 school administrators, 560 teachers responsible for internal quality assurance, working in the same school out of 560 schools in the Regional Education Office No.11 under the Office of the Basic Education Commission. for the academic year 2021. The tools used consisted of interview forms and questionnaires. Effectiveness of quality assurance in primary schools in the Regional Education Office No.11, the average was at a high level and the causal factors that were studied consisted of administrators leadership, school culture, teacher learning management and participative management which all factors were averaged at a high level a causal relationship model of quality assurance effectiveness within primary schools in the created the Regional Education Office No.11 is consistent with the empirical data. where the qui-square (χ^2) is 131.25, the degrees of freedom (df) is 110, the probability (p-value) is 0.08165, the relative chi-square (χ^2/df) is 1.19. That is the model well harmonized.

Keywords: The Causal Relationship Model, Effectiveness of Internal Quality Assurance, Primary Schools.

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้แนวทางการจัดการศึกษาไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความ เหมาะสมให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับ การศึกษา ซึ่งนิยามมาตรฐานการศึกษาเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่งและเพื่อใช้เป็นหลักในการ เทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษาดังนั้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563ก) ซึ่งตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 ได้ให้ความหมาย การประกันคุณภาพการศึกษาไว้ว่า เป็นการประเมินผลและ การติดตามตรวจสอบคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาโดยมีกลไกในการควบคุมตรวจสอบระบบการบริหาร คุณภาพ การศึกษาที่สถานศึกษาจัดขึ้น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชน ว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและบรรลุเป้าประสงค์ ของ หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563ค)

การประกันคุณภาพการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ การประกันคุณภาพภายนอก คือ เป็นการ ดำเนินงานโดยหน่วยงานภายนอกที่เป็นอิสระและมีความเป็นกลางมีบทบาทหน้าที่ในการประเมินตามมาตรฐาน ของสถานศึกษาทั่วประเทศและดำเนินการทุกๆ 5 ปี และการประกันคุณภาพภายในกำหนดให้สถานศึกษาแต่ละ แห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของ

สถานศึกษาพร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้จัดให้มีการประเมินผลติดตามและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาและจัดส่งรายงานผลการประเมินตนเองให้แก่หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาเป็นประจำทุกปี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563ข)

นักวิจัยที่ทำการวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาที่น่าสนใจคืองานวิจัยของ (ภูมิ พระรักษา, 2558) ได้ทำวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลวิจัยพบว่า มีปัจจัยหลายปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก เรียงตามลำดับค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) อิทธิพลทางตรงมี 4 ปัจจัย คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร วัฒนธรรมโรงเรียนนวัตกรรม บรรยากาศองค์การแบบเปิดและภาวะผู้นำของครู 2) อิทธิพลทางอ้อมมี 4 ปัจจัย คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร การทำงานเป็นทีม บรรยากาศองค์การแบบเปิด และภาวะผู้นำของครู 3) อิทธิพลรวมมี 5 ปัจจัย คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร บรรยากาศองค์การแบบเปิดภาวะผู้นำของครู วัฒนธรรมโรงเรียนนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีม และพบว่าปัจจัยทุกตัวในโมเดลร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ร้อยละ 85 สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีพื้นที่รับผิดชอบจำนวน 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสกลนคร จังหวัด นครพนม และจังหวัดมุกดาหาร (สำนักงานศึกษาธิการภาค 11, 2564) ซึ่งทั้ง 3 จังหวัดดังกล่าว อยู่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เป็นเขตที่ต้องพัฒนาคุณภาพประชาชนหรือเยาวชนให้มีความรู้ความสามารถ มีศักยภาพ สามารถที่จะแข่งขันได้ ซึ่งโครงสร้างพื้นฐานหลักที่จะสามารถพัฒนาบุคลากรได้คือ ด้านการศึกษา โดยที่สถานศึกษาจะต้องมีการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และต้องมีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดผลสัมฤทธิ์โดยเฉพาะการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในการเตรียมความพร้อมในการรับการประเมินจากองค์กรภายนอก เพื่อนำไปสู่การรับรองคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งก็คือโรงเรียน แต่ก็ยังพบว่ามีปัจจัยหลายปัจจัยซึ่งมีอิทธิพลซึ่งกันและกันทำให้งานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา โดยเฉพาะโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ไม่ว่าจะเป็นด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ รวมถึงด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วย ซึ่งความรู้จากงานวิจัยของผู้วิจัยครั้งนี้จะช่วยให้เกิดประโยชน์ในเรื่องที่กล่าวเป็นอย่างยิ่ง

จากสภาพดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่ศึกษาธิการภาค 11 จะทำให้ได้โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุทำให้ทราบถึงปัจจัยที่จะช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่ศึกษาธิการภาค 11 และระดับปัจจัยเชิงสาเหตุที่นำมาศึกษา
2. เพื่อตรวจสอบโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่ศึกษาธิการภาค 11 ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์
3. เพื่อหาแนวทางพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลทางตรงต่อประสิทธิผลงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่ศึกษาธิการภาค 11

วิธีดำเนินการวิจัย

โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่ศึกษาการภาค 11 ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่ศึกษาการภาค 11 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Method Research) ประเภทการวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเหตุและตัวแปรผล (Causal Relationship) เพื่อสร้างและพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่ศึกษาการภาค 11 ให้สอดคล้องกับองค์ความรู้ทั้งด้านทฤษฎี และผลการวิจัยเชิงประจักษ์ และสอดคล้องกับข้อตกลงเบื้องต้น (assumptions) 4 ข้อ คือ 1) ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดในโมเดลเป็นความสัมพันธ์เชิงเส้น (linear) แบบบวก (additive) และเป็นความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (cause relationship) 2) ลักษณะการแจกแจงของตัวแปรทั้งตัวแปรภายนอกและตัวแปรภายใน และความคลาดเคลื่อนต้องเป็นการแจกแจงแบบปกติ 3) ลักษณะความเป็นอิสระต่อกัน (independence) ระหว่างตัวแปรกับความคลาดเคลื่อน และ 4) สำหรับกรณีการวิเคราะห์ข้อมูลอนุกรมเวลา (time series data) ที่มีการวัดข้อมูลมากกว่า 2 ครั้ง การวัดตัวแปรต้องไม่ได้รับอิทธิพลจากช่วงเวลาเหลือ (time lag) ระหว่างการวัด (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) และมีจุดมุ่งหมายเฉพาะ 6 ประการ คือ 1) เพื่อบรรยายลักษณะของโมเดลความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์หรือตัวแปรที่ต้องการศึกษาโดยใช้โมเดลที่ง่ายและประหยัด 2) เพื่อให้ได้โมเดลใช้เป็นฐานสำหรับการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มประชากรหลายกลุ่ม 3) เพื่อยืนยันหรือปฏิเสธความสัมพันธ์ตามทฤษฎีและผลการวิจัยเชิงประจักษ์เดิมจะนำไปสู่การพัฒนาหรือปรับปรุงทฤษฎีให้มีความถูกต้องมากยิ่งขึ้น 4) เพื่อบรรยายและทำความเข้าใจคุณสมบัติของโมเดลเพื่อที่จะสามารถสรุปอ้างอิงไปสู่ประชากรได้อย่างถูกต้องภายใต้เงื่อนไขและบริบทที่แตกต่างกัน 5) เพื่อพยากรณ์ปรากฏการณ์ และ 6) เพื่อทำความเข้าใจลักษณะการเปลี่ยนแปลงหรือพลวัตรของปรากฏการณ์ที่ศึกษา (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่ศึกษาการภาค 11 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีการศึกษา 2564 จำนวน 2,610 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1,305 คน ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน จำนวน 1,305 คน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่ศึกษาการภาค 11 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีการศึกษา 2564 จำนวน 1,120 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 560 คน ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน จำนวน 560 คน การสุ่มกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนใช้การสุ่มแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportionate Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้นภูมิ (Strata)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 สร้างแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยสร้างข้อคำถามขึ้นจากนิยามของตัวแปร แบ่งเป็น 6 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สถานะภาพการดำรงตำแหน่ง การศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ในการทำงาน ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน กระบวนการบริหารและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตอนที่ 3 ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ประกอบด้วย มีวิสัยทัศน์ เสริมสร้างแรงจูงใจ มีความรู้และทักษะ มีคุณธรรมจริยธรรม และ สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับทีมงาน ตอนที่ 4 วัฒนธรรมองค์การ ประกอบด้วย ค่านิยมองค์การ การประพฤติปฏิบัติตน การบริหารบุคคล การทำงานเป็นทีม การมุ่งมั่นสู่เป้าหมาย

ตอนที่ 5 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย การประเมินผลทักษะการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ หลักสูตร และวิธีการสอน การพัฒนางานอาชีพ แหล่งเรียนรู้ ตอนที่ 6 การบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย ความรัก ความผูกพันที่มีต่อโรงเรียน การมีส่วนร่วมในการกระจายอำนาจ ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน การมีจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน

3.2 การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยทำการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อความของแบบสอบถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (rating scale) โดยผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้ ขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ในการตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถามด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย นำผลการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อความของแบบสอบถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการจากผู้เชี่ยวชาญ มาวิเคราะห์เกณฑ์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยหาค่า IOC (บุญชม ศรีสะอาด, 2561) การวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปไว้โดยแบบถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80 – 1.00 นำผลการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการจากผู้เชี่ยวชาญ นำแบบสอบถามดังกล่าวไปขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

3.3 ตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

3.3.1 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มผู้ใช้ข้อมูลที่มีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้จริง คือ โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่ศึกษาธิการภาค 11 จำนวน 30 แห่ง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 20 แห่ง และขนาดกลาง จำนวน 10 แห่ง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

3.3.2 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค แบบสอบถามทั้งฉบับมีความเชื่อมั่น เท่ากับ .989 และมีความเชื่อมั่นรายด้าน อยู่ระหว่าง .946 - .986 แล้วทำการคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.23 ขึ้นไป (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์, 2545) มาใช้เก็บข้อมูลจริง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการดังนี้

3.4.1 ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยขอหนังสือความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

3.4.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม พร้อมส่งแบบสอบถามถึงโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยทางไปรษณีย์ พร้อมทั้งแนบซองติดแสตมป์ เพื่อให้ตอบแบบสอบถามกลับคืนมาทางไปรษณีย์ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการโทรศัพท์ติดต่อสอบถามโรงเรียนที่ยังไม่ได้ส่งแบบสอบถามกลับมา ในที่สุดแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 1,120 ฉบับ จาก 560 โรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยตรวจสอบแล้วว่าแบบสอบถามทั้งหมดมีความสมบูรณ์สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้

3.4.3 นำแบบสอบถามทั้ง 1,120 ฉบับ ซึ่งมีความสมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์กำหนดเพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ความแท้ และความโด่ง ค่า GFI (Goodness of Fit) ค่า AGFI (Adjusted Goodness of Fit) ค่า RMSEA (Root Mean Square error of Approximation 2) ทำการพิจารณาข้อมูลการวิจัยโดยใช้สถิติขั้นสูง คือ การวิเคราะห์เชิงยืนยัน การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) และการวิเคราะห์ตัวแบบเชิงเส้น โดยใช้สถิติ ไค-สแควร์ (Chi-Square)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

ประสิทธิผลงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่ศึกษาการภาค 11 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและปัจจัยเชิงสาเหตุที่นำมาศึกษาประกอบด้วย ภาวะผู้นำของผู้บริหาร วัฒนธรรมโรงเรียน การจัดการเรียนรู้ของครู และการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งทุกปัจจัยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

1. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่ศึกษาการภาค 11 ประกอบด้วยตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้ ตัวแปรแฝงภายนอกภาวะผู้นำของผู้บริหาร ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัว คือ 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) การเสริมสร้างแรงจูงใจ 3) การมีความรู้และทักษะ 4) การมีคุณธรรมจริยธรรม และ 5) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากร ตัวแปรแฝงภายนอกวัฒนธรรมโรงเรียน ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัว คือ 1) ค่านิยมองค์กร 2) การประพฤติปฏิบัติตน 3) การจัดการบุคคล 4) การทำงานเป็นทีม และ 5) การมุ่งมั่นสู่เป้าหมาย ตัวแปรแฝงภายในการจัดการเรียนรู้ของครู ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัว คือ 1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้ 2) เทคนิคและวิธีการสอน 3) การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ 4) การประเมินทักษะการเรียนรู้ และ 5) การพัฒนางานอาชีพ ตัวแปรแฝงภายในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว คือ 1) ความรักความผูกพันที่มีต่อโรงเรียน 2) การมีส่วนร่วมในการกระจายอำนาจ 3) ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน 4) การมีจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ตัวแปรแฝงภายในประสิทธิผลงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัว คือ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน 2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 3) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 4) กระบวนการบริหารและการจัดการ และ 5) กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่ศึกษาการภาค 11 ที่สร้างขึ้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าสถิติวัดความกลมกลืนของรูปแบบ คือ ค่าไค-สแควร์ (Chi-square) เท่ากับ 131.25 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 110 ค่าไค-สแควร์สัมพันธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 1.19 ค่าความน่าจะเป็น (p-value) เท่ากับ 0.08 ค่าประมาณความคลาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย (RMSEA) เท่ากับ 0.01 ค่าดัชนีความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.97 ค่าขนาดตัวอย่างวิกฤต (CN) เท่ากับ 1252.51 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 และค่าดัชนีของรากกำลังสองเฉลี่ยของส่วนที่เหลือ (RMR) เท่ากับ 0.003 และมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) ของตัวแปรแฝงภายใน พบว่า มีค่าเท่ากับ 0.90 แสดงว่าตัวแปรแฝงภายในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนประสิทธิผลงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่ศึกษาการภาค 11 ได้ร้อยละ 90 โดยตัวแปรแฝงภายนอกภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีอิทธิพลทางตรง (0.11) ต่อตัวแปรประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตัวแปรแฝงภายนอกวัฒนธรรมโรงเรียน มีอิทธิพลทางตรง (0.25) ต่อตัวแปรประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตัวแปรแฝงภายในการจัดการเรียนรู้ของครู มีอิทธิพลทางตรง (0.26) ต่อตัวแปรประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ตัวแปรแฝงภายในการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีอิทธิพลทางตรง (0.21) ต่อตัวแปร

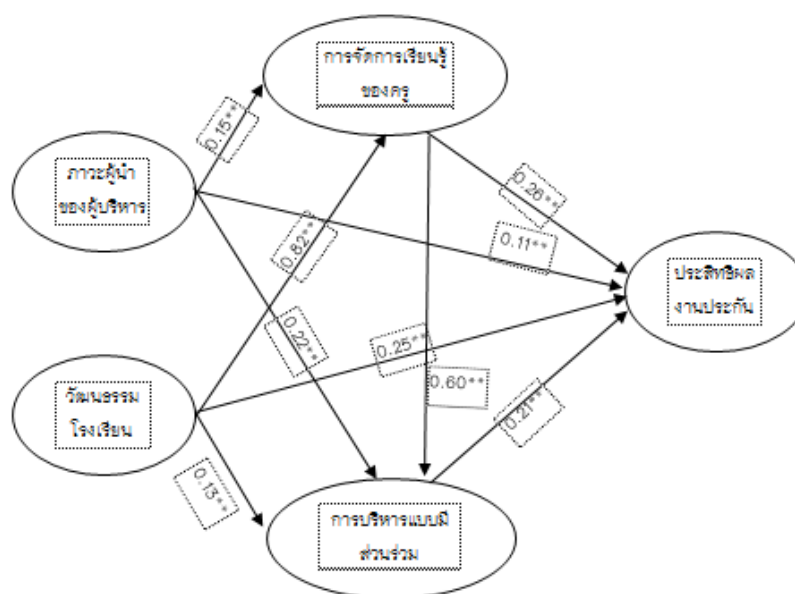
เมื่อพิจารณาอิทธิพลรวมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ในภาพรวม พบว่า

1. วัฒนธรรมโรงเรียน (K2) มีค่าอิทธิพลรวมสูงสุด มีค่าเท่ากับ 0.59 โดยส่งผลทางตรงต่อประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน (E3) มีค่าอิทธิพล 0.25 และส่งผลทางอ้อม โดยผ่าน 3 เส้นทาง ได้แก่ เส้นทางที่ 1 ผ่าน การจัดการเรียนรู้ของครู (E1) มีค่าอิทธิพล $(0.82) \times (0.26)$ เท่ากับ 0.21 เส้นทางที่ 2 ผ่าน การจัดการเรียนรู้ของครู (E1) และการบริหารแบบมีส่วนร่วม (E2) มีค่าอิทธิพล $(.82) \times (.06) \times (.21) = .10$ เส้นทางที่ 2 ผ่าน การบริหารแบบมีส่วนร่วม (E2) มีค่าอิทธิพล $(0.13) \times (0.21)$ เท่ากับ 0.03

2. การจัดการเรียนรู้ของครู (E1) มีค่าอิทธิพลรวม เท่ากับ 0.38 โดยส่งผลทางตรงต่อประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน (E3) มีค่าอิทธิพล 0.26 และส่งผลทางอ้อม 1 เส้นทาง คือ เส้นทางที่ 1 ผ่านการบริหารแบบมีส่วนร่วม (E2) มีค่าอิทธิพล $(0.60) \times (0.21)$ เท่ากับ 0.12

3. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (K1) มีค่าอิทธิพลรวม เท่ากับ 0.21 โดยส่งผลทางตรงต่อประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน (E3) มีค่าอิทธิพล 0.11 และส่งผลทางอ้อม โดยผ่าน 3 เส้นทาง ได้แก่ เส้นทางที่ 1 ผ่าน การจัดการเรียนรู้ของครู (E1) มีค่าอิทธิพล $(0.15) \times (0.26)$ เท่ากับ 0.04 เส้นทางที่ 2 ผ่าน การจัดการเรียนรู้ของครู (E1) และการบริหารแบบมีส่วนร่วม (E2) มีค่าอิทธิพล $(0.15) \times (0.60) \times (0.21) = .01$ เส้นทางที่ 3 ผ่านการบริหารแบบมีส่วนร่วม (E2) มีค่าอิทธิพล $(0.22) \times (0.21)$ เท่ากับ 0.05

4. การบริหารแบบมีส่วนร่วม (E2) มีค่าอิทธิพลรวม เท่ากับ 0.21 โดยส่งผลทางตรงต่อประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน (E3) มีค่าอิทธิพล 0.21 ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่ศึกษาการภาค 11

3. แนวทางพัฒนาปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่ศึกษาการภาค 11

3.1 แนวทางการพัฒนาปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารจากการทำการสนทนากลุ่มสามารถสรุปได้ ดังนี้ 1. ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ 2. ผู้บริหารต้องก้าวทันเทคโนโลยี ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือทางการบริหาร 3. ผู้บริหารต้องมีจิตสำนึกและสติรับรู้ในหน้าที่งานของตน บริหารภายใต้หลักการของจริยธรรม มีความเมตตา เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ วางตนเป็นกลาง รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น 4. ผู้บริหารควรพัฒนาและบริหารแบบสร้างพันธมิตร เครือข่าย และความร่วมมือจากทุกภาคส่วน

3.2 แนวทางการพัฒนาปัจจัยวัฒนธรรมโรงเรียน จากการทำการสนทนากลุ่มสามารถสรุปได้ ดังนี้ 1) ผู้บริหารและคณะครูจะต้องสร้างความตระหนักให้บุคลากรในองค์กรเห็นคุณค่าและความสำคัญของการทำงานร่วมกัน 2) ผู้บริหารควรดำเนินการให้โรงเรียนสร้างเสริมวัฒนธรรมโรงเรียนที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน 3) การให้บุคลากรปฏิบัติตามค่านิยมขององค์กร การสร้างทีมที่กระตุ้นการเปลี่ยนแปลง โดยทุกคนต้องมีส่วนร่วมใน

การดำเนินงานทุกขั้นตอน ผู้บริหารและบุคลากรภายในโรงเรียนจึงต้องร่วมมือกันที่จะนำการเปลี่ยนแปลงมาสู่องค์กรโดยมีเป้าหมายเดียวกัน

3.3 แนวทางการพัฒนาปัจจัยการจัดการเรียนการสอนของครู จากการทำการสนทนากลุ่มสามารถสรุปได้ดังนี้ 1. ผู้บริหารจะต้องดำเนินการให้โรงเรียนสร้างเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้มีประสิทธิภาพ 2. ผู้บริหารต้องกระตุ้นครูให้มีการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) มีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีการใช้สื่อการสอนและนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ รวมไปถึงการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย

3.4 แนวทางการพัฒนาปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมจากการทำการสนทนากลุ่มสามารถสรุปได้ดังนี้ 1. ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมให้มีการระดมความคิดทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลาย 2. ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมให้มีการบริหารแบบมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้บุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็น คณะกรรมการสถานศึกษาครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง หรือหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมคิดตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมทำงาน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่ศึกษาการภาค 11 ผลการวิเคราะห์ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลในประเด็นสำคัญดังนี้

1. ประสิทธิผลงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่ศึกษาการภาค 11 และปัจจัยเชิงสาเหตุที่เลือกมาศึกษาปรากฏผลทางทฤษฎีที่นำมาอภิปรายมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกปัจจัย ดังนี้

1.1 ตัวแปรแฝงภายในประสิทธิผลงานประกันคุณภาพภายในที่เป็นตัวแปรผล ประกอบด้วย 5 ตัวแปรสังเกตได้ คือ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน 2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 3) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 4) กระบวนการบริหารและการจัดการ และ 5) กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดประสิทธิผลของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในครั้งนี้มีค่าเฉลี่ยภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก ซึ่งตัวแปรกระบวนการจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญกับตัวแปรกระบวนการบริหารและการจัดการมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และความสัมพันธ์สูงสุดในกลุ่มตัวแปรที่สังเกตได้ ทั้งหมด 25 ตัวแปร เท่ากับ .870 ซึ่งมีค่าเป็นบวกและมีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าตัวแปรกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญกับตัวแปรกระบวนการบริหารและการจัดการมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันและความสัมพันธ์กันมาก รองลงมา คือตัวแปรผลสัมฤทธิ์ในทางวิชาการของผู้เรียนกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .875 และมีความสัมพันธ์กันมาก อีกทั้งผลการวิเคราะห์ตัวแปรสังเกตได้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบของตัวแปรแฝงภายในประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ทั้งห้าตัวแปรมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .574 - .870 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันมากถึงมาก สอดคล้องกับ อุดลย์ สุชีรัมย์ได้ทำการศึกษาเพื่อพัฒนาโมเดลประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โมเดลประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก (อุดลย์ สุชีรัมย์, 2555) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อและสอดคล้องกับ ภูมิ พระรักษา ที่ได้สรุปไว้ว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและทุกตัวแปรมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ภูมิ พระรักษา, 2558)

1.2 ตัวแปรแฝงภายนอกภาวะผู้นำของผู้บริหาร ประกอบด้วย 5 ตัวแปรสังเกตได้ คือ 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) การเสริมสร้างแรงจูงใจ 3) การมีความรู้และทักษะ 4) การมีคุณธรรมจริยธรรม และ 5) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากร โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งตัวแปรการเสริมสร้างแรงจูงใจกับการ มีความรู้และทักษะ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และมีความสัมพันธ์สูงสุดในกลุ่มตัวแปรที่สังเกตได้ทั้งหมด 25 ตัวแปร เท่ากับ .915 ซึ่งมีค่าเป็นบวกและมีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าตัวแปรการมีวิสัยทัศน์กับความรู้และทักษะ มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันและมีความสัมพันธ์กันมากที่สุด รองลงมาคือ ตัวแปรการมีคุณธรรมจริยธรรม กับตัวแปรการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากร โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .892 และมีความสัมพันธ์กันมาก อีกทั้งผลการวิเคราะห์ตัวแปรสังเกตได้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบของตัวแปรแฝงภายนอกภาวะผู้นำของผู้บริหาร พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ทั้งห้าตัวแปรมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .574 -.915 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันมากถึงมากที่สุด สอดคล้องกับ (พัทธนันท์ หรรษาภิรมย์โชค, 2557) ได้สรุปไว้ว่า การวิเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำกับประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก คุณลักษณะภาวะผู้นำที่มีประสิทธิผลของผู้บริหารในโรงเรียนดีเด่น ประกอบด้วย 1) ด้านวิสัยทัศน์ 2) ด้านความรู้และทักษะ 3) ด้านบุคลิกภาพ 4) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 5) ด้านการจัดการเรียนรู้ 6) ด้านการพัฒนาทีมงาน และ 7) ด้านการพัฒนาชุมชนและการมีส่วนร่วม

1.3 ตัวแปรแฝงภายนอกวัฒนธรรมโรงเรียน ประกอบด้วย 5 ตัวแปรสังเกตได้ คือ 1) ค่านิยมองค์กร 2) การประพฤติปฏิบัติตน 3) การจัดการบุคคล 4) การทำงานเป็นทีม และ 5) การมุ่งมั่นสู่เป้าหมาย โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งตัวแปรการทำงานเป็นทีม กับการมุ่งมั่นสู่เป้าหมาย มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และมีความสัมพันธ์สูงสุดในกลุ่มตัวแปรที่สังเกตได้ ทั้งหมด 25 ตัวแปร เท่ากับ .924 ซึ่งมีค่าเป็นบวกและมีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าตัวแปรการตัดสินใจของผู้บริหารกับการยอมรับนับถือมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันและมีความสัมพันธ์กันมาก รองลงมาคือ ตัวแปรการจัดการบุคคล กับตัวแปรการทำงานเป็นทีม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .909 และมีความสัมพันธ์กันมาก อีกทั้งผลการวิเคราะห์ตัวแปรสังเกตได้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบของตัวแปรแฝงภายนอกวัฒนธรรมองค์กร พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ทั้งห้าตัวแปรมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .602 -.924 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันมาก สอดคล้องกับ นภนตฤต สรรพอาสาได้ศึกษาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าวัฒนธรรมองค์กร (OC) มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.37 มีอิทธิพลทางอ้อมต่อประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยส่งผ่านความผูกพันต่อองค์กรและการมีส่วนร่วมของบุคลากร ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.14 วัฒนธรรมองค์กร (OC) มีอิทธิพลรวมต่อประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.51 (นภนตฤต สรรพอาสา, 2562) แสดงให้เห็นว่า การจะสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้มีความเข้มแข็ง จึงจะสามารถพัฒนาปัจจัยทั้งหมดควบคู่กันไปได้กระบวนการจัดการกระทำสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมขององค์กรทั้งหมดหรือบางส่วนและการวางแผนการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง และสนับสนุนให้เกิดการปรับตัวและการยอมรับ พร้อมทั้งสร้างศักยภาพใหม่ ๆ เพื่อรองรับให้การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างเป็นผลตามเป้าหมายที่วางไว้

1.4 ตัวแปรแฝงภายในการจัดการเรียนรู้ของครู ประกอบด้วย 5 ตัวแปรสังเกตได้ คือ 1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้ 2) เทคนิคและวิธีการสอน 3) การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ 4) การประเมินทักษะการเรียนรู้ และ 5) การพัฒนางานอาชีพโดยภาพรวมและรายองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งตัว

แปรเทคนิคและวิธีการสอนกับตัวแปรการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และความสัมพันธ์สูงสุดในกลุ่มตัวแปรที่สังเกตได้ทั้งหมด 25 ตัวแปร เท่ากับ .908 ซึ่งมีค่าเป็นบวกและมีค่า เข้าใกล้ 1 แสดงว่าตัวแปรเทคนิคและวิธีการสอนกับตัวแปรการใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันและมีความสัมพันธ์กันมาก รองลงมาคือ ตัวแปรการพัฒนางานอาชีพกับ ตัวแปรความรักความผูกพันที่มีต่อโรงเรียน โดย มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .879 และ มีความสัมพันธ์กันมาก อีกทั้งผลการวิเคราะห์ตัวแปรสังเกตได้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบของตัวแปรแฝงภายในคุณลักษณะของบุคลากร พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ทั้งห้าตัวแปรมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .609-.908 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันปานกลางถึงมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ณพัฐธิกา ปิติเลิศศิริกุล ได้สรุปว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนกลุ่มบ้นนังस्ता สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (ณพัฐธิกา ปิติเลิศศิริกุล, 2564)เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนของครู ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ด้านการดูแลและติดตามการสอนของครูและด้านการนิเทศการสอน ตามลำดับ

1.5 ตัวแปรแฝงภายในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 4 ตัวแปรสังเกตได้ คือ 1) ความรักความผูกพันที่มีต่อโรงเรียน 2) การมีส่วนร่วมในการกระจายอำนาจ 3) ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน 4) การมีจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งตัวแปรการมีส่วนร่วมในการกระจายอำนาจกับความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และความสัมพันธ์สูงสุดในกลุ่มตัวแปรที่สังเกตได้ ทั้งหมด 25 ตัวแปร เท่ากับ .888 ซึ่งมีค่าเป็นบวกและมีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าตัวแปรการมีส่วนร่วมในการกระจายอำนาจกับความไว้วางใจซึ่งกันและกัน มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันและมีความสัมพันธ์กันมาก รองลงมาคือ ตัวแปรความรักความผูกพันที่มีต่อโรงเรียนกับตัวแปรการมีส่วนร่วมในการกระจายอำนาจ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .864 และมีความสัมพันธ์กันมาก อีกทั้งผลการวิเคราะห์ตัวแปรสังเกตได้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบของตัวแปรแฝงภายในวัฒนธรรมองค์การ พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ทั้งสี่ตัวแปรมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .593-.888 แสดงว่ามีความสัมพันธ์กันปานกลางถึงมาก ซึ่งสอดคล้องกับ(นันทกฤต สรรพอาสา ได้ศึกษาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าการมีส่วนร่วมของบุคลากร (COP) มีอิทธิพลทางตรงต่อประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.16 มีอิทธิพลรวมต่อประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายใน ของโรงเรียนเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.16 (นันทกฤต สรรพอาสา, 2562) แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนหรือฝ่ายบริหารต้องเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การดำเนินงาน การแบ่งปันผลประโยชน์และการประเมินผลการดำเนินงาน จะเป็นผลทำให้บุคลากรเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน ส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

2. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิผลงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่ศึกษาธิการภาค 11 มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ตัวแปรแฝงภายนอกภาวะผู้นำของผู้บริหาร (K1) ตัวแปรแฝงภายนอกวัฒนธรรมโรงเรียน (K2) ตัวแปรแฝงภายในการจัดการเรียนรู้ของครู (E1) และตัวแปรแฝงภายในการบริหารแบบมีส่วนร่วม (E2) มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อม ต่อตัวแปรแฝงภายในประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน สามารถอธิบายได้ดังนี้

2.1 ตัวแปรแฝงภายนอกภาวะผู้นำของผู้บริหาร ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ตัวแปรสังเกตได้ คือ 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) การเสริมสร้างแรงจูงใจ 3) การมีความรู้และทักษะ 4) การมีคุณธรรมจริยธรรมและ 5) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากร สอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ ประสงค์สร้าง ได้สรุปไว้ว่าตัวแปรสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อ

ความสำเร็จด้านการประกันคุณภาพ คือ ตัวแปรภาวะผู้นำของผู้บริหารมีอิทธิพลมากที่สุด โดยมีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จด้านการประกันคุณภาพด้วยขนาดอิทธิพล เท่ากับ 0.52 (ชัยวัฒน์ ประสงค์สร้าง, 2553)

2.2 ตัวแปรแฝงภายนอกวัฒนธรรมโรงเรียน ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ตัวแปรสังเกตได้ คือ 1) ค่านิยมองค์กร 2) การประพฤติปฏิบัติตน 3) การจัดการบุคคล 4) การทำงานเป็นทีมและ 5) การมุ่งมั่นสู่เป้าหมาย สอดคล้องกับ สาคร วรวัธ ได้กล่าวไว้ว่า วัฒนธรรมโรงเรียนเป็นสิ่งที่สำคัญ โดยการทำงานร่วมกันจะต้องควรมีการชี้แจงมอบหมายงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบ และการ ปฏิบัติงานแก่บุคลากรให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถที่แต่ละคนถนัดมีการสนับสนุน และกระตุ้นให้ทุกฝ่ายสร้างสิ่งที่มีความแตกต่าง ของแต่ละคนออกมาให้เห็นศักยภาพและเกิดผลงานที่เป็น ประโยชน์ต่อตนเองและโรงเรียน มีการสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน และยอมรับในความแตกต่าง มีการสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจในการทำงาน ให้ความเป็นกันเอง ดูแลเอาใจใส่อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน ส่งเสริมการสร้างผลงานและการพัฒนาวิชาชีพของครู ด้านวัตถุประสงค์ของโรงเรียน โรงเรียนควรมีการประชุมปรึกษาหารือ ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการกำหนดวัตถุประสงค์ของ โรงเรียน ร่วมกันระดมความคิด และช่วยกันแสดงความคิดเห็น มีการประชาสัมพันธ์แนวปฏิบัติ ร่วมกันให้ทราบโดยทั่วถึงและรวดเร็ว เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ (สาคร วรวัธ, 2556)

2.3 ตัวแปรภายในการจัดการเรียนรู้ของครู ซึ่งประกอบไปด้วย 5 ตัวแปรสังเกตได้ คือ 1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้ 2) เทคนิคและวิธีการสอน 3) การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ 4) การประเมินทักษะการเรียนรู้และ 5) การพัฒนางานอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักแผนและประกันคุณภาพการศึกษาพบว่า อิทธิพลทางตรงของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน คือ ปัจจัยกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อผู้เรียนทุกคนจะได้รับบริการด้านการศึกษามีคุณภาพจากสถานศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน (สำนักแผนและประกันคุณภาพการศึกษา, 2558)

2.4 ตัวแปรแฝงภายในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งประกอบไปด้วย 4 ตัวแปรสังเกตได้ คือ 1) ความรักความผูกพันที่มีต่อโรงเรียน 2) การมีส่วนร่วมในการกระจายอำนาจ 3) ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และ 4) การมีจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ตามแนวคิดการมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) แนวคิดนี้เป็นการมุ่งให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยมีส่วนร่วมกันคิด ตัดสินใจ สนับสนุน ส่งเสริม และติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน ตลอดจนร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จของโรงเรียนและหลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) ทำให้โรงเรียนมีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหาร ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและทรัพยากร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และผู้สอนทำบทบาทหน้าที่ในการสอน การจัดกิจกรรมและพัฒนาสื่อเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ความต้องการของสังคมและชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563ก)

3. แนวทางพัฒนาปัจจัยที่ส่งผลทางตรงต่อประสิทธิภาพประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่ศึกษาธิการภาค 11 ดังนี้ 1) ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหารพัฒนาโดยผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการ 2) วัฒนธรรมโรงเรียนพัฒนาโดยผู้บริหารและคณะครูจะต้องสร้างความตระหนักให้บุคลากรในองค์กรเห็นคุณค่าและความสำคัญของการทำงานร่วมกัน 3) การจัดการเรียนรู้ของครูพัฒนาโดยผู้บริหารจะต้องดำเนินการให้โรงเรียนสร้างเสริมการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและ 4) ผู้บริหารจะต้องส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยให้มีการระดมความคิดทำให้เกิดความคิดเห็นที่หลากหลาย

สรุปและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องนี้ สรุปได้ว่า ตัวแปรแฝงภายนอกภาวะผู้นำของผู้บริหาร ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัว คือ 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) การเสริมสร้างแรงจูงใจ 3) การมีความรู้และทักษะ 4) การมีคุณธรรมจริยธรรม และ 5) การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากร ตัวแปรแฝงภายในองค์กรโรงเรียน ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัว คือ 1) ค่านิยมองค์กร 2) การประพฤติปฏิบัติตน 3) การจัดการบุคคล 4) การทำงานเป็นทีม และ 5) การมุ่งมั่นสู่เป้าหมาย ตัวแปรแฝงภายในการจัดการเรียนรู้ของครู ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัว คือ 1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการเรียนรู้ 2) เทคนิคและวิธีการสอน 3) การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ 4) การประเมินทักษะการเรียนรู้ และ 5) การพัฒนางานอาชีพ ตัวแปรแฝงภายในการบริหารแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัว คือ 1) ความรักความผูกพันที่มีต่อโรงเรียน 2) การมีส่วนร่วมในการกระจายอำนาจ 3) ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน 4) การมีจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ร่วมกัน ตัวแปรแฝงภายในประสิทธิผลงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัว คือ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน 2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 3) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 4) กระบวนการบริหารและการจัดการ และ 5) กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 1) ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ 1.1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรส่งเสริมสนับสนุนด้านบุคลากรงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ให้กับโรงเรียนประถมศึกษาทุกแห่งอย่างเพียงพอ ซึ่งปัจจัย การจัดการเรียนรู้ของครูมีอิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และอิทธิพลรวม สูงที่สุด จึงควรสนับสนุนให้มีครูให้ครบตามเกณฑ์ 1.2) ผู้บริหารโรงเรียนควรใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการบริหารงานต่างๆ ในโรงเรียน 1.3) ผู้บริหารโรงเรียนควรรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงามของโรงเรียน เพื่อรักษาไว้ซึ่งค่านิยมอันดีงามขององค์กรในโรงเรียน ตลอดจนทำให้บุคลากรประพฤติปฏิบัติตนดีงามจนเป็นที่เลื่อมใส ศรัทธาของผู้ได้บังคับบัญชา และจะช่วยให้งานต่างๆ ของโรงเรียนบรรลุเป้าหมาย 1.4) ผลจากการศึกษาควรนำไปจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาของงานวิชาการในด้านการประกันคุณภาพภายในและเป็นข้อเสนอแนะให้สถานศึกษาต่างๆ ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 1.5) ครูต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองจากการเป็นผู้บอกความรู้ให้เข้าไปในแต่ละครั้งเข้าสอน มาเป็นผู้เอื้ออำนวยความสะดวก (Facilitator) ในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยเน้นการจัดการเรียนรู้แบบ (Active Learning) 2) ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป 2.1) ควรทำวิจัยในเรื่องลักษณะเดียวกันนี้และเพิ่มเติมตัวแปรแฝง และทำวิจัยกับกลุ่มขนาดของโรงเรียนเฉพาะกลุ่ม เช่น ทำวิจัยกับกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษากลาง กลุ่มโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ และกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา 2.2) ควรทำวิจัยในเรื่องลักษณะเดียวกันนี้ ด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) เพื่อพัฒนาประสิทธิผลงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษา 2.3) ควรทำวิจัยในเรื่องการวิจัยและพัฒนาวัตรกรรมหรือรูปแบบในการส่งเสริมแต่ละปัจจัย เพื่อให้โรงเรียนมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการส่งเสริมปัจจัยดังกล่าว อันจะส่งผลให้เกิดประสิทธิผลงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนประถมศึกษามากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ชัยวัฒน์ ประสงค์สร้าง. (2553). รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการและประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณพัฐธิกา ปิตเลิศศิริกุล. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มบันนังสตา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2. วารสารรัชต์ภาคย์ สถาบันรัชต์ภาคย์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 15(39), 137-148.

- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). วิธีวิทยาการขั้นสูงด้านการวิจัยและสถิติ. วารสารวิธี วิทยาการวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 7(2), 1-15.
- นภนต์กฤต สรรพอาษา. (2562). โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนเอกชน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์, 6(1), 318-322.
- บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์. (2545). การวัดและการประเมินผลการศึกษา: ทฤษฎีการ ประยุกต์. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2561). การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาสน์.
- พัทธนันท์ หาราชกรมย์โชค. (2557). แนวทางการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กในชุมชน. วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์), 6(12), 97-106.
- ภูมิ พระรักษา. (2558). โมเดลปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษา, 9(4), 128-136.
- สาคร วรเวช. (2556). วัฒนธรรมโรงเรียนและแนวทางการพัฒนาโรงเรียนท้าวพระยาพิทยา จังหวัดสระแก้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 7. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักแผนและประกันคุณภาพการศึกษา. (2558). แนวทางการดำเนินงานด้านการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: สำนักแผนและประกันคุณภาพการศึกษา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563ก). การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดิ้ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563ข). การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดิ้ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563ค). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตดิ้ง.
- สำนักงานศึกษาธิการภาค 11. (2564). ข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2564 สำนักงานศึกษาธิการภาค 11. สกลนคร: สำนักงานศึกษาธิการภาค 11.
- อดุลย์ สุขิรัมย์. (2555). การพัฒนาโมเดลประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.